

יומא עו. (8 מהסוף) עד עז: (9)**ביאורי מושגים**

גבריאל המלאך – הגמרא מתארת את תיפקודו של גבריאל בתקופת החורבן. הגמרא קובעת שהוא פעל בניגוד להנחיות שקיבל כדי להקל על עם ישראל. תיאור זה בא להמחיש את המתח שקיים בעולמות העליונים בין האהבה שהשכינה חשה לעם ישראל לבין העובדה שבשל חטאי עם ישראל ניתנה למשחית רשות להשחית. מתח זה מייצג את קיומם של מידות שונות שבהם ה' מנהיג את העולם ואת הסתירה שעולה מהם לעיתים. מתח זה מבוטא בצורה מדהימה בקביעת הגמרא (ברכות ה) שה' מתפלל בכבוד ובעצמו. קביעה זו מבטאת את העובדה שיש מידה מסוימת שלפיה ה' מעוניין בהצלת עם ישראל אולם לפי מידה אחרת לא ניתן לעשות זאת.

המקור למספר העיניים

כתוב בתורה חמש פעמים עינוי (פעם אחת בפרשיית המועדות של פנחס, עפמיים בפרשיית הכניסה אל הקודש שב'אחרי מות', ועוד פעמיים בפרשיית המועדות של 'אמור') - מכאן שיש חמש עיניים.

המקור לאופי העיניים**מניין ששתיה נכללת באכילה**

כתוב 'בבקר אבצאן וביין אבצאן... ואכלת ס' - מכאן ששתיית שכר נחשבת אכילה (מניין לומדים ששכר הוא משקה משכר)

העובדה שאכילה נכללת כעינוי נלמדה כבר בדף הקודם.

מניין שמניעת סיכה (בשמן) היא עינוי

כתוב לגבי דניאל 'אכיל לא סכתי' - והמלאך אחר כך אמר לדניאל - 'אשף נתת את אייבך ארפת פתח אפני א-אוריב' -

מניין שמניעת רחיצה (במים) היא עינוי

אפשרות א': הפסוק בדניאל חוזר על השורש ס.כ.ה. פעמיים - 'אכיל לא סכתי' - מכאן אנו מרבים שדניאל גם לא סך בשמן וגם לא רחץ במים

למדנו מהפסוק 'מים קרים על נפש עיפה' - שעייפות היא העדר רחיצה

אפשרות ב': כתוב לגבי הבריחה מאבשלום - 'פדס פדס ודל וצמא' - ואחר כך אמר שלמה לאביתר (שברח עם דוד) 'וכי פתחתי ככל אשף פתחתי אבני'

מניין שמניעת נעילת הסנדל היא עינוי

כתוב לגבי הבריחה מאבשלום - 'ורוא פואק ית' - ואחר כך אמר שלמה לאביתר (שברח עם דוד) 'וכי פתחתי ככל אשף פתחתי אבני'

למדנו מהפסוק 'מנעי רגלך מיחף- שיחף היא העדר מנעל.

מניין שמניעת תשמיש המיטה היא עינוי

לבן השביע את יעקב אבינו - 'אס פתחתי אס בנות'

יין - ליינ יש פוטנציאל של הרס (כשמזמימים בו), ופוטנציאל של בניה (כששותים אותו במידה)

